

УДК 330.342.22

ПРИКЛАД ПОЛЬЩІ ТА БОЛГАРІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ В ПРОЦЕСІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Мороз Ю.В.

Здобувач кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Анотація: Це дослідження присвячене аналізу євроінтеграційних процесів у Східній Європі на прикладі таких країн, як Польща та Болгарія, та їх уроки для України.

За 4 роки після підписання Угоди про Асоціацію України з ЄС, країна пройшла нелегкий шлях в процесі перетворення в суспільство, що орієнтоване на Європу. Великою проблемою для України залишається корупція, що є перешкодою на шляху реформ та притоку іноземних інвестицій.

Згідно звіту офісу віце-прем'єра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції за 2017 рік, Угода з ЄС була виконана на 41% (це складає лише 13% за весь період). Як зазначив Український центр європейської політики: «якщо припустити, що в середньому Україна буде виконувати до 40 завдань на рік, то Угода буде виконана лише у 2035 році» [2], а не 2025 році, як це заплановано.

20 років назад, Болгарія також знаходилась в досить негарному становищі. Як пише в своєму дослідженні О.Н. Садовська: «в 1996 році інфляція в країні перевищила тисячу відсотків. Безумовно, ЄС не хотів вступати в переговори з країною з такою неблагонадійною економікою» [1]. Можливість вступу з першою хвилею розширення Євросоюзу в 2004 було втрачено, і наздогнати в цьому процесі Чехію, Польщу та Угорщину стало неможливим. Лише 1 січня 2007 року країна була прийнята до ЄС.

Цікаво, що, хоча реальна робота по вступу до ЕС розпочалася лише в 1999 році за часів правлячої партії правого спрямування, сам вступ відбувався при лівоцентристському керівництві, і це не випадковий приклад. Перед тим, як розпочалась робота по підготовці до вступу був досягнутий консенсус серед партій про визначення напрямку на євроінтеграцію, що, нажаль, у свій час не було досягнуто в Україні, що в кінцевому випадку і призвело до протистояння, революції і подальшої кризи.

«Політичні сили (Болгарії) і політичні інститути почали посилено працювати на європейський проект. Один з експертів Європейського інституту, Д. Барух, зазначив, що «парламент в прискореному темпі став синхронізувати національне законодавство з європейськими стандартами, а це певним чином сприяло подальшій стабілізації економіки».[1]

Ще за рік до приєднання, Болгарія змогла досягти значних успіхів в реформуванні і створити гарні умови для створення привабливого інвестиційного клімату в країні. «Згідно з індексом ЮНКТАД, Болгарія посіла перше місце серед країн ЦСЄ і 7-ю позицію в світі за інвестиційною привабливістю» [1].

«Основним стимулом для іноземних компаній є надійна податкова політика і найнижча ставка корпоративного податку в Європі - 10%» [3].

За 11 років перебування в ЕС можна сказати, що країна розцвіла і помітно змінилась. Відчувається позитивний ріст та новації.

Якщо порівняємо Польщу, то в ній менше населення та чорноземів, ніж в Україні, і немає таких заводів, як "Антонов" чи "Південьмаш", але валовий внутрішній продукт цієї країни в 4 рази більше. Польщі значно допомогло членство в Євросоюзі: країна отримала доступ до європейських ринків і 65 мільярдів євро дотацій, хоча, слід зазначити, вони змогли вступити в ЄС саме завдяки своїм особистим економічним успіхам.

У 2004 році ВВП України зростав швидше, ніж польський. Але через кризу 2008-2009 років в Україні почався спад, а ось валовий внутрішній

продукт Польщі продовжив зростати (і до цього часу), адже Польща виробляє менше сировини і більше конкурентної продукції. Таку продукцію як вагони, автобуси, сільгосптехніку здатна виробляти і Україна, але, нажаль, українським виробникам простіше експортувати сталь, а не налагоджувати виробництво готових товарів.

Польща провели економічні реформи і залучила в країну іноземні інвестиції, а Україна не змогла модернізувати свою економіку, тому і є вразливою до криз і змін цін на сировину. Позначається і відсутність культури управління країною.

Згідно рейтингу Світового банку з легкості "Ведення бізнесу" на червень 2007 р., зі 190 країн Польща займає 27 місце, Болгарія 50 і Україна 76 [4], а за рейтингом рівня корупції у 2017 р. опублікованих Transparency International Польща на 36 місці, Болгарія на 72 і Україна 134 з 180 країн [5].

Слід також зауважити, що помітне зростання економіки в Болгарії почалося з 2014 року, тобто через 7 років після вступу до ЄС.

Вивчення "болгарської досвіду соціально-політичного і економічного розвитку, успіхів і прорахунків до вступу в ЄС і після має теоретичне і практичне значення з точки зору євроінтеграційних перспектив України [1]. Також, прикладом для євроінтеграції та розвитку України може бути Польща та інші країни ЄС, які досягли досить значних успіхів на цьому шляху.

Список використаних джерел:

1. О. Н. Садовская канд. юрид. наук, доцент кафедри конституционного права и правосудия Одесского национального университета имени И. И. Мечникова ПУТЬ БОЛГАРИИ В ЕС: ПОЛИТИКО-ПРАВОВЫЕ УРОКИ ДЛЯ УКРАИНЫ. Садовская О. Н., 2013 с 201-207 <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/5275/1/201-207.pdf>

2. 13% успеха: почему правительственная оценка выполнения ассоциации оказалась завышенной. Украинский центр европейской политики 02 марта 2018.

<http://www.euointegration.com.ua/rus/articles/2018/03/2/7078265/>

3. Болгария по-прежнему является наиболее привлекательной для иностранных инвестиций в Европе. Центр по обслуговуванні інвестицій. Софія.

http://investinsofia.eu/sofia/index.php?option=com_content&task=view&id=63&Itemid=2

4. DOING BUSINESS_Оценка Бизнес Регулирования Рейтинг стран. <http://russian.doingbusiness.org/rankings>

5. Индекс восприятия коррупции.
https://ru.wikipedia.org/wiki/Transparency_International